

**Предметна програма за предметот медицина на спортот (задолжителен)
- прв циклус на студии**

Тематски целини	часови
Теоретски дел	60
општ дел	2
поим, цел, задачи и улога на медицина на спортот	1
периоди на биолошки развој на човекот	1
санологија	4
поговорки и дефиниции за здравјето	1
здравјето како вредност, право и должност, предуслови за здравје	1
методологија и критериуми за проценка на здравјето	1
влијание на биоритмиката врз здравјето и спортските резултати	1
полот и физичката активност	2
анатомски, физиолошки, функционални и биохемиски разлики меѓу мажот и жената	1
физичко вежбање во различните развојни етапи на женскиот организам (предрепродуктивен, репродуктивен, пострепродуктивен)	1
спортско медицински карактеристики и биомедицинско влијание на спортските/физичките активности врз градбата и функцијата на органските системи	12
биомедицинско влијание на физичкото вежбање врз организмот	1
биомедицинско влијание на моторичките способности врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на аеробните, аеробно-анаеробните и анаеробните физички активности и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на физичкото вежбање кај представниците од различни популации – физичкото образование (ученици, студенти), спортот, рекреацијата, кинезитерапијата	1
спортско медицински карактеристики на вежбањето атлетиката и гимнастиката и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на вежбањето игри со топка и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на вежбањето боречки спортови и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на физичкото вежбање во планина (планинарење, алпинизам, алпско и нордиско скијање, ориентација, велосипедизам и др.) и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на физичкото вежбање во водена средина (пливање, уметничко пливаче, ватерполо, скокови во вода, веслање, едрење, гнурење и др.) и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на физичкото вежбање во воздушна средина (падобранство, параглајдерство, едриличарство, спортско пилотирање и др.) и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на физичкото вежбање проследено со музика (народни и современи танци, аеробик и др.) и нивно биомедицинско влијание врз организмот	1
спортско медицински карактеристики на физичкото вежбање кај вежбачи со телесните деформитети и посебни потреби и негово биомедицинско влијание врз организмот	1
физичко вежбање во екстремни услови на надворешна средина	2
физичко вежбање во услови на ладна надворешна средина – опасност од хипотермија	1
физичко вежбање во услови на топла надворешна средина – опасност од хипертермија	1

биомедицинско влијание на навиките за зависност врз здравјето и спортската способност	4
никотизам	1
алкохолизам	1
метилксантини	1
допинг	1
основи на општата патологија	3
поим за болест (патолошка реакција, процес, состојба, локални и општи промени, заштитни механизми, стадиуми на болеста; симптом, знак, синдром)	1
надворешни етиолошки фактори на болеста: физички (механички, термички, зрачење, електрицитет, промени во атмосферскиот притисок), хемиски, биолошки (макро и микроорганизми), алиментарни, психички, социјални, современ начин на живот, хипокинезија.	1
внатрешни етиолошки фактори на болеста: наследност, конституција, реактивност, имунитет, алергија	1
патолошки состојби предизвикани од неадекватни физички напори	8
замор и премор на мускулите	1
претренираност (патогенеза, клиника, превентива, лечење)	1
спортско пренапрегање	1
онесветување за време на физички активности (гравитационен шок, колапс поради мускулно напнување и продолжена апнеа)	1
хипогликемична состојба	1
ацидоза предизвикана од физичко вежбање	1
биомехиски промени во организмот предизвикани од физичкото вежбање	1
негативно делување на неадекватното физичко вежбање врз здравјето (грешки во квантитетот, квалитетот и интеракцијата на физичките активности)	1
болести поврзани со физичкото вежбање	3
фокуси (заби, крајници, уво, нос и синуси, јајници)	1
спортска анемија	1
болести на срцево-садовиот систем поврзани со физичкото вежбање	1
повреди поврзани со физичката активност	7
поим за спортска повреда (макро и микротраума). Анализа на причините и механизмите на спортските повреди	1
класификација на повредите (хематом, комозија, контузија, компресија, елонгација, шинување, исчашување, скршеници, краш повреди, бласт синдром)	1
поим за крвавење, поделба според: местото, врстата, времето. Локални и општи знаци на крвавење.	1
гребнатини, меури, рани, повреди на мускулите	1
повреди на тетивите: Ахилова тетива, копјест лакт, тениски лакт	1
повреди на зглобовите и коските	1
превенција на повредите	1
ургентни здравствени состојби поврзани со физичкото вежбање	2
давење во вода	1
каснување од животни, змии, убоди од инсекти	1
методологија на спортско-медицинските прегледи	4
основи на медицинската контрола во кинезиологијата: поим, цел, задачи, легислатива, организација, принципи и проценка на подобноста за занимавање со физичко вежбање.	1
видови на спортско медицински прегледи	1
анамнеза, статус, параклинички испитувања	1
здравствен картон	1

биосуплементациски средства за подобрување на здравствената состојба и спортската работоспособност	6
витамини	1
минерали	1
аминокиселини и протеини	1
термогени активни принципи	1
други биосуплементациски средства за подобрување на здравствената состојба и спортската работоспособност	1
проценка на потребите за внес на биосуплементациски средства	1
рехабилитација	1
рехабилитација на вежбачот после прележана болест или повреда	1

Практичен дел	30
определување на хронолошка возраст. Определување на антропометриски точки.	1
мерење на должини и ширини на телото	1
мерење на обеми и кожни дупли и подкожно масно ткиво	1
антропометриски индекси, структурни компоненти и соматотип	1
мерење на срцева фреквенција и крвен притисок	1
проби и тестови за проценка на активноста на вегетативниот нервен систем	1
проби со послеоптеретувачна регистрација на излезните сигнали (ортостатска, клинотатска проба и степ тест)	1
прогресивен тркачки тест	1
биорезонантно тестирање и дијагностика на структурни и функционални компоненти	2
биохемиско тестирање и дијагностика – тестирање на урина и крв	1
фармаколошко тестирање и дијагностика	1
тестирање на енергетската потрошувачка	1
масажа на рака	1
масажа на нога	1
масажа на грб	1
масажа на глава	1
прва помош при повреди: имобилизација со стандардни и прирачни средства, елевација, компресија, криотерапија,	1
прва помош при крвавење – запирање на крвавење: максимална флексија на екстремитетот, дигитална компресија, компресивен завој	1
преврски на рака	1
преврски на нога	1
преврски со триагла марама	1
бандажирање (со завои, еластични завои, фластери и др.)	1
постапки при повреда на 'рбет	1
кардио-респираторна реанимација	1
опоравок по физичко вежбање (нутрициски, суплементациски, природно- климатски фактори, хидропроцедури, сауна, фармаколошки, електростимулација, баро комора)	1
јога техники за енергетизирање и релаксација (асани, пранајама и др.)	2
техники од традиционална кинеска медицина (акупунктура и акупресура и др.)	2

Предметен наставник

Проф. д-р Ванчо Поп-Петровски
 спец. по спортска медицина
 спец. по гимнастика

**Предметна програма за предметот хата јога (изборен)
- прв циклус на студии**

Тематски целини	часови
Теоретски дел	15
поим, историја, предуслови и подготовка за вежбање хата јога	1
поим за асани и класификација, редослед на изведба на асаните	1
поздрав на сонцето (техника на изведба, методика и здравствени ефекти)	1
полу свеќа, свеќа и стој на глава (техника на изведба, методика и здравствени ефекти)	1
риба, плуг и штипка (техника на изведба, методика и здравствени ефекти)	1
кобра, скакулец и лак (техника на изведба, методика и здравствени ефекти)	1
оптегнувач, завртка и триаголник (техника на изведба, методика и здравствени ефекти)	1
удијана банда и ангисара даути (техника на изведба, методика и здравствени ефекти)	1
ефекти од вежбањето хата јога (морфолошки, функционални, моторички, енергетски, психолошки, работни, вредносни, морални, здравствени)	1
сличности и разлики меѓу физичките вежби и хата јога	1
исхрана и додатоци во исхраната за подобрување на квалитетот на вежбањето хата јога	1
апаратура и истражувања за регистрација на енергетските промени и биомедицинските ефекти врз организмот при вежбањето хата јога	2
хата јога – предрасуди, дилеми, проблеми, грешки, странични ефекти, контраиндикации	1
хата јога како предизвик, енергетско – информациона систем, наука, уметност, култура, начин на живот, самостварување	1
Практичен дел	15
чарана	2
поздрав на сонцето	2
полу свеќа, свеќа и стој на глава	1
риба, плуг и штипка	1
кобра, скакулец и лак	1
оптегнувач, завртка и триаголник	1
удијана банда и ангисара даути	1
хата јога протоколи (општи, здравствени, комбинирање со спортски активности)	3
комбинирање на хата јога техниките со други јога протоколи	3

Предметен наставник

Проф. д-р Ванчо Поп-Петровски
спец. по спортска медицина
спец. по гимнастика